

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Forslag til vern av

Nautarheia naturreservat

Marnardal kommune

Vest-Agder fylke

Utkast til verneplan for skog

(Bilde)

Høringsutgave mai 2016

Innhold

Innledning.....	3
Naturfaglige registreringer	3
Verneform	4
Verneplanens omfang	4
Hva medfører vern av Nautarheia naturreservat?.....	4
Forskrifter og restriksjonsnivå.....	4
Generell kommentar til verneforskriften.....	4
Inngrep	4
Planter	5
Dyreliv.....	5
Friluftsliv.....	5
Motorferdsel	6
Skjøtsel og forvaltningsplaner	6
Generelle unntaksbestemmelser	6
Forvaltningsmyndighet.....	6
Økonomisk erstatning	7
Verneprosessen.....	7
Kunngjøring - oppstart av verneprosess	7
Sammendrag og vurdering av innkomne innspill.....	7
Høring og videre prosess.....	8
Beskrivelse av området	9
Områdebeskrivelse.....	9
Skogstruktur/påvirkning.....	9
Verneverdier.....	10
Verneformål	10
Tekniske inngrep	10
Planstatus	10
Andre interesser	10
Forslag til forskrift om vern av Nautarheia naturreservat i Marnardal kommune, Vest-Agder fylke...	11

Høring av verneplan for Nautarheia naturreservat i Marnardal kommune, Vest-Agder fylke

Innledning

Dette verneforslaget gjelder opprettelse av Nautarheia naturreservat i Marnardal kommune og er et resultat av tilbud om frivillig vern av skog fra fem grunneiere. Verneforslaget omfatter ca. 1065 dekar. Lokaliteten er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Verneplanen sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Naturfaglige registreringer

Naturkvaliteter og verneverdier i det foreslåtte verneområdet er beskrevet i BioFokus-rapport 28-2009 «Naturfaglige registreringer av bekkekløfter i Buskerud, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Møre og Romsdal». Faktaark med beskrivelse og kart over lokaliteten er publisert i skogdatabasen NARIN (<http://www.borchbio.no/narin/>). I rapporten beskrives naturgrunnlag, vegetasjon, skogstruktur og påvirkning og det gis beskrivelse, avgrensing og en verdivurdering av kjerneområder/nøkkelbiotoper. Verdivurderingen tar utgangspunkt i fra en rekke kriterier som urørthet, død ved, forekomst av gamle trær, variasjon, rikhet, arrondering og forekomst av sjeldne og trua arter. Verdivurderingen er foretatt etter Miljødirektoratets standardmal for vurderinger for verneområder.

Det foreslåtte Nautarheia naturreservat ble kartlagt i 2008 i forbindelse med naturfaglige registreringer av bekkekløfter. Det området som nå foreslås vernet strekker seg lenger sør enn det området som ble kartlagt og innebærer en forbedret arrondering. Den foreslåtte avgrensningen av verneområdet innebærer at en også får dekket viktige naturverdier også utenfor det som ble definert som kjerneområder i 2008, noe Fylkesmannen mener er svært positivt. Verneområdet innehar store naturverdier knyttet til boreal lauvskog i form av gammel ospeskog, men også verdier knyttet til rik edellauvskog og furuskog. Avgrensningen omfatter i hovedsak gammel skog uten spor etter nyere inngrep. Dominerende treslag innenfor området er furu, osp og til dels bjørk. Kjerneområdene omfatter gamle ospeskog og rik edellauvskog, blant annet med innslag av grov eik og spisslønn. Det er påvist flere krevende gammelskogsarter i det foreslåtte verneområdet, spesielt av fuktighets-krevende epifyttiske lavararter, men også noen arter vedboende sopp. Totalt er det registrert 9 rødlistearter, noe som er et høyt antall for skogområder i indre Agder. Området er gitt verdien 4 (på en skala fra 0-6), noe som tilsvarer regional til nasjonal verneverdi (**(*)). Et vern av det foreslåtte naturreservatet vil bidra til å dekke opp mangler ved skogvernet i Norge innenfor lavlandsskog, boreal løvskog og til en viss grad rike skogtyper (edellauvskog). En nærmere beskrivelse av de naturfaglige registreringene finnes under områdebeskrivelsen lenger bak i verneplanen.

Verneform

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Fylkesmannen mener at naturreservat er den mest aktuelle verneformen for det området som er tilbudt for vern. Området tilfredsstiller etter vår vurdering vilkårene i naturmangfoldloven (nml.) § 37 om områder som kan vernes som naturreservat. Verneformålet i det foreslåtte Nautarheia naturreservat bygger på at det i størstedelen av området skal skje en friutvikling. En fri utvikling innebærer at de naturlige økologiske prosessene i skogen skal kunne finne sted uforstyrret.

Verneplanens omfang

Verneforslaget omfatter ca. 1065 dekar, og lokaliteten er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Hva medfører vern av Nautarheia naturreservat?

Ved vern av skog som naturreservat legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet innebærer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted i området.

Et vernevedtak vil på grunn av verneformålet få konsekvenser for bruken og hvilke aktiviteter som kan foregå i området. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Skogsdrift, skogskjøtsel, uttak av ved, nydyrking og lignende aktiviteter samt oppføring av bygninger vil ikke være tillatt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap vil søker og forvaltningsmyndighet ofte komme fram til løsninger som gjør at det ønskede tiltaket kan gjennomføres uten å komme i konflikt med verneformålet. For enkelte søknadspliktige tiltak kan det gis tillatelser som gjelder for flere år om gangen. Tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som vanlig ferdsel til fots og på ski, jakt og plukking av bær og sopp vil kunne foregå som tidligere.

Forskrifter og restriksjonsnivå

Fylkesmannen har utarbeidet et forslag til verneforskrift for området. Her er det forsøkt å gjøre tilpasninger i samsvar med de opplysningene vi har fått om brukerinteressene i området etter kunngjøring om oppstart av arbeidet med verneplanen. Nye forhold som blir kjent om det enkelte verneområde og uttalelser som kommer inn i forbindelse med den sentrale høringen kan medføre at det blir gjort ytterligere tilpasninger av verneforskriften etter høringsperioden er utløpt. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med innspill til verneforskriften. Mulighet for justering av verneforskriften må vurderes opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generell kommentar til verneforskriften

Den lokale verneforskriften gir en nøyaktig oversikt over hva vernet innebærer med hensyn til hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i verneområdet. Nedenfor gis det noen generelle kommentarer til forskriften.

Inngrep

Verneforskriften legger opp til at tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Bestemmelsen inkluderer anlegg av ulike slag (midlertidige og faste), men også andre typer tiltak som uttak og

oppfylling av masse, henleggelse av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Det er ikke tillatt å føre opp nye bygg som for eksempel hytter eller jaktbuer i reservatet. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidpunktet er tillatt. Anlegg viser her til eksisterende skogsbil/traktorveier med mer.

Dersom det er aktuelt for det foreslåtte verneområdet, vil Fylkesmannen, gjennom verneprosessen, vurdere hvilke stier og traktorveier som skal kunne vedlikeholdes. Disse vil bli avmerket i vernekartet. For at eldre traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig og reelt bruksformål ut over uttransport av felt storvilt. Fylkesmannen minner om at traktorveier som regel er anlagt i forbindelse med drift av skogen. Ved et vern av området vil skogsdrift ikke være tillatt og behovet for å vedlikeholde denne type drifteveier faller derfor ofte bort.

Det bemerkes at plan- og bygningslovens (pbl) bestemmelser vil gjelde i tillegg til bestemmelsene i verneforskriften, men at det ikke kan gis tillatelser utover det som er tillatt etter vernereglene.

Planter

Vernebestemmelsene legger opp til en generell plantelivsfredning som inkluderer all vegetasjon i reservatet. Det er heller ikke tillatt å så eller plante trær og annen vegetasjon. Plukking av bær og matsopp er fremdeles tillatt som før og det vil også være tillatt å gjøre opp bål dersom en samler små tørrkvist eller benytter seg av medbrakt ved.

Dersom plukkhogst inngår som nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene, vil dette være tillatt.

Dyreliv

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning i naturreservatet. Det er likevel åpnet opp for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk i området.

Friluftsliv

Ferdsel til fots og på ski i verneområdet er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er sykling, ridning og bruk av hest og kjerre forbudt utenom på traseer som er godkjent for slik bruk.

Det er heller ikke tillatt å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer eller større arrangementer. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til at enkelte større arrangementer kan gjennomføres i reservatet. Noen få telt eller en skoleklasse anses ikke å være større arrangement. Verneforskriften har en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i § 7, punkt 4 som viser til at tilretteleggingstiltak og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter kan tillates etter søknad dersom det ikke er i strid med vernevedtaket. Gjennomføring av en ordinær befarings med en skoleklasse som ikke krever noe nærmere tilrettelegging vil ikke være søknadspliktig, jf. vurderingen over.

Dersom det over tid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Miljødirektoratet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdse i naturreservatet forbudt. Tradisjonelt er reservatet benyttet i forbindelse med storviltjakt (elg), og det kan derfor være aktuelt med tilpasninger av verneforskriften med hensyn til uttransport av felt elg/hjort på eksisterende traktorveier og i terrenget generelt. I rene skogområder med liten fare for at det skal oppstå kjøreskader, foreslås det et generelt unntak i verneforskriften om at lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget kan benyttes dersom det er nødvendig.

Det vil også kunne oppstå et behov for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med nødvendig vedlikehold på eksisterende traktorveier som går gjennom det foreslåtte verneområdet. Verneforskriften åpner for at motorferdsel på eksisterende traktorveier i forbindelse med nødvendig vedlikehold kan tillates.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsel og forvaltningsplaner

Verneformålet i naturreservatet er knyttet opp mot å frede alt naturlig plante- og dyreliv i området. Området skal i størst mulig grad sikres fri utvikling uten inngrep og gjennomføring av skjøtsel er derfor kun unntaksvis nødvendig for å oppfylle verneformålet. Det registrerte artsmangfoldet i det foreslåtte verneområdet er i hovedsak ikke knyttet opp mot kulturbetingete eller kulturbegunstigede naturtyper og skjøtselsbehovet vurderes derfor totalt sett som relativt lite. For å opprettholde verneverdiene kan det være nødvendig å gjennomføre skjøtsel, og det åpnes derfor også for dette i verneforskriften.

I utkast til verneforskrift åpnes det for at det kan utarbeides forvaltningsplan for reservatet.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av området som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for verneområdet.

Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. nml. § 48. Vesentlig samfunnsinteresser forstås som tiltak av nasjonal betydning.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Det foregår en prosess hvor kommunene er tilbudt forvaltningsmyndigheten over visse typer verneområder innen kommunens grenser. Hvem som vil bli forvaltningsmyndighet for Nautarheia naturreservat vil bli endelig bestemt av Miljødirektoratet etter at vernevedtaket er fattet.

Økonomisk erstatning

Etter reglene i naturmangfoldloven (jf. §§ 50 og 51) har eiere og rettighetshavere i eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som er en følge av vernevedtaket. Arbeidsformen frivillig vern innebærer at det forhandles om avtaler med de berørte grunneierne før vernesaken sendes på høring. Det jobbes med å forhandle frem avtale med berørte grunneierne som har tilbudt areal for frivillig vern i dette området. Avtale om erstatningssum forventes å være på plass før det fattes endelig vedtak om vern av området. Når erstatningsnivået er avtalt, vil summen bli utbetalt kort tid etter at det er fattet vernevedtak i statsråd.

Verneprosessen

Kunngjøring - oppstart av verneprosess

Fylkesmannen meldte oppstart på verneprosessen i brev datert 19.04.2016. Kunngjøringen skjedde ved at det ble sendt ut brev til grunneier, Vennesla kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen Region Sør, Agder Energi samt aktuelle lokale lag og foreninger. Melding om oppstart av verneplanarbeid ble også annonsert i Fædrelandsvennen.

Sammendrag og vurdering av inntak innspill

Innspillene som kom inn til oppstartsmeldingen er sammenfattet og vurdert nedenfor.

Statens Vegvesen Region Sør har ingen merknader til oppstartsmeldingen.

Forum for natur og friluftsliv – Agder har ingen merknader til oppstartsmeldingen.

Trygve Haugland, grunneierrepresentant ønsker at det tas inn to generelle unntak i verneforskriften knyttet til oppsetting av midlertidige mobile jakttårn samt at det åpnes for forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt. Det bemerkes videre at en eksisterende sti, en gammel hestevei og et gammelt brufundament må tegnes inn i vernekartet samtidig som det bes om at verneforskriften åpner for å kunne bygge opp igjen en enkel bru på det gamle fundamentet. Grunneierne ber om at det utarbeides informasjon om verneområdet som må være tilgjengelig for allmennheten både digitalt og ved det foreslåtte verneområdet i form av at det monteres en informasjonstavle på egnet sted.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen mener at det kan innarbeides et generelt unntak i verneforskriften for oppsetting og bruk av mobile jakttårn under storviltjakta, da vi ikke kan se at midlertidig bruk av denne type innretninger vil kunne være uheldig for verneverdiene. Forslag til verneforskrift er justert, og unntak fra vernebestemmelsene knyttet til oppsetting og bruk av mobile jakttårn går fram av § 4, punkt h).

I naturreservater er all vegetasjon i utgangspunktet fredet, jf. Verneforskriften § 3 a). Av hensyn til verneverdiene ønsker ikke Fylkesmannen å åpne for et generelt unntak om rydding av vegetasjon i forbindelse med jakt. Vi ser imidlertid ikke bort fra at en slik type rydding som grunneierne ønsker likevel kan imøtekommes etter søknad der forvaltningsmyndigheten konkret kan vurdere eventuelle negative konsekvenser for verneverdiene. Justert forslag til verneforskrift åpner for at det etter søknad kan gis tillatelse til rydding av vegetasjon i forbindelse med jakt, jf. § 7, punkt g).

I tilknytning til vernegrensen nord i det foreslåtte naturreservatet ligger det et gammelt brofundament i tilknytning til en eksisterende gammel vei (hestevei) der det er ønskelig å gjenoppføre en enkel bru. I utgangspunktet åpner forslag til verneforskrift kun for vedlikehold av slike innretninger til den tilstanden de hadde på vernetidspunktet. I dette tilfellet vurderer imidlertid Fylkesmannen det slik at å gjenoppføre en enkel bru på de eksisterende fundamentene ikke vil være uheldig av hensyn til verneverdiene. Det er likevel ønskelig at forvaltningsmyndigheten får anledning til å vurdere utforming på brua samt hvordan arbeidet med denne skal utføres (er det f.eks. nødvendig å benytte motorkjøretøy mm i verneområdet) gjennom søknad. Forutsatt at det fremmes en søknad som ikke er i strid med verneformål eller påvirker verneverdiene negativt, kan det påregnes at det gis tillatelse.

Når det gjelder informasjon om verdiene i det foreslåtte naturreservatet, vil verneplanen ligge tilgjengelig på Fylkesmannens nettsider og interesserte kan også finne opplysninger om området blant annet via Miljødirektoratets naturbase samt skogdatabasen NARIN. Fylkesmannen vil videre etter vernevedtak utarbeide informasjonstavler som plasseres på egnede innfallsporter til naturreservatet, og setter i denne forbindelse pris på at grunneiere stiller seg positive til en fremtidig dialog om plassering av slike informasjonstavler.

Høring og videre prosess

Formålet med høringen er å kaste lys over mulige konflikter knyttet til ulike interesser som kan bli påvirket av verneplanen. Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert i forhold til konfliktgrad og mulige løsninger for området. Fylkesmannen vil så sende sin tilråding om vern av området til Miljødirektoratet, inkludert en oppsummering av høringsuttalelsene og forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil deretter Klima og miljødepartementet legge planen fram for regjeringen som avgjør endelig utfall av verneforslaget.

Beskrivelse av området

LOKALITET:	Nautarheia
KOMMUNE:	Marnardal
FYLKE:	Vest-Agder
KARTBLAD M711:	1411 I
VERNEKATEGORI (samlet omr.):	Regionalt til nasjonalt verneverdig (**(*)/4
VEGETASJONSSONE:	Boreonemoral
VEGETASJONSSEKSJON:	Klart oseanisk (O2)
HØYDE OVER HAVET:	119-440 moh
AREAL:	1065

Områdebeskrivelse

Området ligger omkring nedre del av Kosåna, på nordsiden av Nautarheia og vest for Mandalselva, lengst nord i Marnardal kommune, ca. 6 kilometer nord for Bjelland. Innenfor området drenerer vassdraget mot vest, men det svinger også noe mot nordvest og sørvest. Dalprofilen er noe skjev ved at lisidene stiger høyere på sørsiden av vassdraget enn på nordsiden. I vestre og midtre del er de nordvendte dalsidene temmelig bratte med høyt innslag av større og mindre bergvegger, enkelte med overheng, og noe grov blokkmark/ur. Lengst øst i området ligger vassdraget nesten i plan med terrenget på nordsiden, og dalsidene på sørsiden er lavere og slakere i forhold til lenger vest. På grunn av denne utformingen er dalprofilen ganske åpen bortsett fra i midtre del hvor dalføret har preg av canyon, eventuelt bredbunnet bekkekløft. Mot sør er terrenget slakere, men det stiger igjen noe mot toppen av Nautarheia.

Berggrunnen består av granittiske gneiser og båndgneis (med biotittrike bånd). Løsmassedekket varierer stort sett fra tynt til manglende.

Skogstruktur/påvirkning

Vegetasjonen er overveiende fattig i området, men det er innslag av rikere utforminger innenfor kjerneområdene. Dominerende treslag i området er furu, osp og dels bjørk. I tillegg inngår en del gran, selje, rogn, hassel, spisslønn, alm, lind og eik. Avgrensingen omfatter overveiende gammel skog uten spor etter nyere inngrep. Området er ikke påvirket av hogst på lang tid. Konkrete spor etter hogst mangler nesten, men skogstrukturen vitner om hard uthogst av furu langt tilbake i tid, samt skogbrann(er). Furskogen er nå typisk i tidlig til full aldersfase med overvekt av trær i alderen 100–140 år og øvre alder omkring 180–200 år. Aldersspredningen er best på skrinne bergrygger, men til gjengjeld er tilveksten der lav og skogen småvokst. Yngre gadd og læger av furu inngår spredt. Eldste påviste furu er antagelig ca. 350 år.

Løvskogen er trolig av noenlunde samme alder som furskogen. Med unntak av deler av ospe-suksesjonen innenfor kjerneområde 2 er skogen jevnt over betydelig flersjiktet og fleraldret. Løvskogen er relativt storvokst, spesielt innenfor kjerneområdene. Dødvedelementer av løv opptrer spredt til ganske frekvent. Av osp og bjørk er alle nedbrytningsstadier representert, inkludert enkelte grove ospelæger i midlere og godt nedbrutte stadier. Det er registrert noe grov eik sør i området.

Verneverdier

Området som foreslås vernet inneholder tre kartlagte kjerneområder, der det ene omfatter relativt gammel og grovokst osp, men også blandingsskog med stort innslag av edellauvskog (kjerneområde 2). I denne blandingsskogen er osp, bjørk, lind og spisslønn viktige elementer sammen med noe eik og svartor. Dette området innehar et relativt høyt antall av rødlistede lavarter, blant annet bleik kraterlav (*Gyalecta flotowii*), skorpefiltlav (*Fuscopannaria ignobilis*) og kystdoggnål (*Sclerophora peronella*). Kjerneområde 1 omfatter en nordvendt lisode med blandingsskog der både gran, bjørk, selje, rogn, osp, hegg, hassel, spisslønn, alm og lind er vanlige treslag. Det er særlig verdifullt at tettheten av tydelig gammel spisslønn, selje og bjørk er relativt høy. Kjerneområde 3 ligger sørøst i det foreslåtte naturreservatet og er et større naturskogsområde uten nyere inngrep. Dette kjerneområdet innehar spesielt store verneverdier knyttet til gammel osp samt gammel og storvokst edellauvskog (bjørk, rogn, selje og eik). Det finnes også enkelte svært gamle furutrær der det ble funnet to rødlistede arter knyttet spesielt til furu. I tillegg omfatter det foreslåtte området en naturtypelokalitet fra den kommunale naturtypekartleggingen. Dette er et område bestående av gammel ospeskog med innslag av grov eik. Dette området er ikke undersøkt for rødlistearter.

Flere krevende gammelskogsarter er påvist, spesielt av fuktighetskrevende epifyttiske lavarter, men også noen moderat kontinuitetskrevende vedsopp. 8 rødlistearter er påvist, noe som er et høyt antall for skogområder i indre Agder. Karplantefloraen er stort sett artsfattig, men det er innslag av mer basekrevende arter som myske, trollbær og kranskonvall.

På bakgrunn av den høye andelen gammel osp i det foreslåtte naturreservatet er området trolig også viktig for flere spettearter og krevende vedboende insekter.

Verneformål

Området foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62.

Formålet med naturreservatet er å bevare et naturskogsområde med verdier i hovedsak knyttet til boreal lauvskog i form av gammel ospeskog, men også verdier knyttet til rik edellauvskog og furuskog. Området har gode forekomster av mange krevende gammelskogsarter, blant annet flere luftfuktighetskrevende epifyttiske arter nær vassdraget. Nautarheia har i tillegg stor variasjon i rike lauvtrearter, og området ligger ved uregulert vassdrag og er fritt for nyere inngrep. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Tekniske inngrep

Området er fritt for tyngre tekniske inngrep.

Planstatus

Det foreslåtte verneområdet er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanens arealdel.

Andre interesser

Området er i dag i bruk til storviltjakt og noe friluftsliv.

Forslag til forskrift om vern av Nautarheia naturreservat i Marnardal kommune, Vest-Agder fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon.....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et naturskogsområde med verdier i hovedsak knyttet til boreal lauvskog i form av gammel ospeskog, men også verdier knyttet til rik edellauvskog og furuskog. Området har gode forekomster av mange krevende gammelskogsarter, blant annet flere luftfuktighetskrevende epifyttiske arter nær vassdraget. Nautarheia har i tillegg stor variasjon i rike lauvtrearter, og området ligger ved uregulert vassdrag og er fritt for nyere inngrep. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Marnardal kommune: 115/1, 117/1, 4, 5 og 6. Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1065 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet xx.xx.xxxx. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Marnardal kommune, hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.

- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper, bruer og skilt.
- f) Utsetting av saltstein.
- g) Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- h) Oppsetting og bruk av mobile jakttårn for storviltjakt

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent i forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d og e samt § 7 a og b.
- f) Beiting.
- g) Nødvendig rydding av vegetasjon i forbindelse med storviltjakt.
- h) Gjenoppføring av gammel bru på fundamenter som framgår av vernekartet.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.